

Lausuntopyyntö Koulutuskeskus Salpauksen vuoden 2026 talousarviosta ja vuosien 2026–2028 toiminta- ja taloussuunnitelmasta

Sivistysvaliokunta 07.10.2025 § 121
227/00.04.01/2025

Valmistelu ja lisätiedot vs. sivistysjohtaja Esa Kähkönen, esa.kahkonen(at)orimattila.fi

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on lähettänyt tutustuttavaksi vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelman ja pyytää jäsenkunnilta lausuntoja niistä 24.10.2025 mennessä.

Koulutuskeskus Salpaus -kuntayhtymä on yksi Suomen suurimmista ammatillisen koulutuksen järjestäjistä ja merkittävä toimija Päijät-Hämeessä. Opiskelijavuosien perusteella Salpaus on vuonna 2025 maan kahdeksanneksi suurin ammatillisen toisen asteen koulutuksen järjestäjä.

Ammatillinen koulutus rahoitetaan valtionosuudella sekä kuntien asukaskohtaisella maksuosuudella. Kuntayhtymän omistajakunnat eivät osallistu rahoitukseen valtakunnallisen järjestelmän lisäksi, vaan toimintamenojen ohella myös kaikki investoinnit ja mahdolliset rahoituskulut katetaan Salpauksen omilla tuloilla. Ennakkotietojen mukaan vuoden 2026 rahoitus tulee laskemaan vuoden 2025 tasosta. Rahoituslain uudistus kohdistaa leikkauksia erityisesti aikuiskoulutukseen, jos opiskelijat ovat aiemmin suorittaneet tutkinnon tai ovat työssä opintojen alkaessa.

Laki ammatillisen koulutuksen toiminnanohjauksen kokeilusta vuosille 2026 – 2033 on hyväksytty. Valtakunnalliseen kokeiluun valitaan enintään 40 koulutuksen järjestäjää, joiden järjestämisluvut korvataan määrääjäksi kokeiluluvulla. Ministeriön ja koulutuksenjärjestäjien välisissä neuvotteluissa pyritään yhteensovittamaan kansallisia ja paikallisia tavoitteita. Salpaus alueellisena koulutuksen järjestäjänä on hakenut mukaan kokeiluun.

Kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelma sisältää seuraavia huomioita suunnitelmakaudelle 2026:

- Vuonna 2026 voimaan tuleva ammatillisen koulutuksen uusi rahoituslaki painottaa entistä enemmän työllistymistä ja koulutuksen vaikuttavuutta.
- Oppivelvollisten ja ilman tutkintoa olevien koulutusmahdollisuudet ovat jatkossakin ensisijaisia.
- Merkittävimmät muutokset koulutustarjonnassa kohdistuvat ammatti- ja erikoisammattitutkintoihin. Näitä koulutuksia suunnataan jatkossa erityisesti Salpauksen toiminta-alueen henkilöasiakkaille ja työpaikoille, tukemaan alueen työvoimatarpeita.

- Salpauksen rooli alueellisena kouluttajana korostuu entisestään – koulutus palvelee osaavan työvoiman saatavuutta ja nuorten osallisuutta koulutukseen toisella asteella.
- Aikuisille suunnattua jatkuvaa hakua vahvistetaan, ja verkko- sekä monimuoto-opetuksen tarjontaa kasvatetaan.
- Salpaus osallistuu vahvasti alueellisten työvoimapalvelujen kehittämiseen moniammatillisessa yhteistyössä.
- Oppivelvollisille on järjestettävä koulutusta, niin että se mahdollistaa pääsyn myös korkeakouluopintoihin.
- Tulevien vuosien aikana tarkastellaan myös koulutusalojen rakennetta vastaamaan muuttuvia tarpeita.

Uuden strategiakauden alkaessa vuoden 2026 alusta Salpaus sitoutuu pitkäjänteiseen tavoitteeseen rakentaa yhdessä työtä ja parempaa elämää Päijät-Hämeessä. Strategian ytimessä on jokaisen onnistuminen – oli kyseessä opiskelija, henkilöstö tai työelämän kumppani. Arvot ja eettiset periaatteet säilyvät entisinä. Strategiassa painottuvat vaikuttavuus, työllistyminen ja jatko-opintoihin siirtyminen, sekä Salpauksen rooli palveluorganisaationa ja yhteiskunnallisena vaikuttajana.

Vuoden 2026 osalta koulutustarjonnan toiminnallinen tavoite on noin 5700 opiskelijavuotta, kun rahoitus kattaa ennakotietojen mukaan noin 5243 vuotta. Toiminnan tavoitteeseen sisältyy varmuusmarginaali, jotta alueelle tarjottava koulutus on riittävä ja vuosimäärä ei alita myöskään pienempänä toteutuessaan rahoituspäätöstä. Opiskelijamäärien kehityksellä on suora vaikutus henkilöstöön. Eläkepoistuma helpottaa osaltaan sopeutumista, ja harkittu käyttö taseeseen kertyneestä ylijäämästä mahdollistaa hallitun siirtymän.

Kuntayhtymän talous on vakaalla pohjalla huolimatta alijäämäisestä taloussuunnitelmakaudesta 2026– 2028. Useista koulutuksen järjestäjistä poiketen kuntayhtymä ei ole joutunut käymään laajoja muutosneuvotteluja. Vuodelle 2026 ennakoitu rahoituksen pientyminen vuoden 2025 rahoitusleikkausten lisäksi hankaloittaa tilannetta ja vaatii sopeutustoimia – erityisesti rekrytointien, hankintojen ja kaiken toiminnan osalta. Kohdennetut henkilöstövähennykset ovat olleet ja tulevat olemaan välttämättömiä niillä toiminnan alueilla, joissa toiminta muuttuu.

Uudet työ- ja virkaehtosopimuskorotukset aiheuttavat merkittäviä lisäkustannuksia. Yhden prosentin yleiskorotus nostaa Salpauksen kuluja noin 400 000 eurolla. Ellei rahoitus kasva vastaavasti, henkilöstömitoitusta on arvioitava edelleen kriittisesti.

Kuntayhtymä pitää tärkeänä, että vielä vuoden 2025 tuloksen ennakoidaan toteutuvan ylijäämäisenä. Kuntayhtymä on onnistunut hallitsemaan taloutta tämän vuoden leikkauksista huolimatta, mikä luo hyvän lähtökohdan seuraavaan vuoteen. Yhtymä on velaton, maksuvalmius hyvä ja kustannusrakenne on pidetty koko sitoutuneen henkilöstön voimin hallinnassa. Nyt tehty talousarvio on laadittu näköpiirissä olevien henkilöstö eläköitymisten ja muiden muutosten perusteella. Muuta sopeuttamistavoitetta ei ole

rakennettu sisään budjettiin. Tästä syystä talousarvio ja -suunnitelma on selkeästi alijäämäinen, mutta toiminnallisena tavoitteena on toteuttaa se talousarviota paremmin, jos valtionosuusrahoitus ei toteudu arvioitua pienempänä. Taloussuunnitelmaa arvioitaessa on tarkasteltava tilikausien kumulatiivista ylijäämää vuodesta 2019 alkaen. Tämä kumulatiivinen ylijäämä tullaan pitämään positiivisena.

Yritysvaikutusten arviointi

Myönteinen vaikutus	positiivinen 3	neutraali 2	negatiivinen 1	Kielteinen vaikutus
Edistää yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa		x		Kaventaa yritystoiminnan edellytyksiä ja liiketoimintamahdollisuuksia Orimattilassa
Lisää Orimattilan vetovoimatekijöitä		x		Vähentää Orimattilan vetovoimatekijöitä
Vaikuttaa positiivisesti työllisyyteen ja aluetalouteen		x		Ei työllisyys- tai aluetalousvaikutuksia
Vaikuttaa positiivisesti yritysilmapiiriin		x		Vaikuttaa negatiivisesti yritysilmapiiriin

Esittelijä Vs. sivistysjohtaja Esa Kähkönen

Päätösehdotus

Sivistysvaliokunta päättää esittää kaupunginhallitukselle, että

1) kaupunginhallitus päättää todeta lausuntonaan, ettei Orimattilan kaupungilla ole huomautettavaa esitetystä Koulutuskeskus Salpaus - kuntayhtymän vuoden 2026 talousarviosta eikä vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja

2) Orimattilan kaupunki kannustaa edelleen vahvistamaan yritysten ja oppilaitoksen välistä yhteistyötä, jotta paikallisten yrityksen ja opiskelijoiden välille syntyy synergiaa.

Tämä pykälä tarkastetaan kokouksessa.

Päätös Sivistysvaliokunta päätti esittää kaupunginhallitukselle, että 1) kaupunginhallitus päättää todeta lausuntonaan, ettei Orimattilan kaupungilla ole huomautettavaa esitetystä Koulutuskeskus Salpaus - kuntayhtymän vuoden 2026 talousarviosta eikä vuosien 2026-2028 toiminta- ja taloussuunnitelmasta ja 2) Orimattilan kaupunki kannustaa edelleen vahvistamaan yritysten ja oppilaitoksen välistä

yhteistyötä, jotta paikallisten yrityksen ja opiskelijoiden välille syntyy synergiaa. Tämä pykälä tarkastettiin kokouksessa.

Toimivalta Hallintosääntö 6. luku 7 §

Jakelu